

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Голінько В.І.

«13 » червня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільний захист»**

Галузі знань	26 Цивільна безпека
Спеціальності	263 Цивільна безпека
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітні програми	Цивільна безпека
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового	
контролю	диференційований залік
Термін викладання	7,8 чверті
Мова викладання	українська

Викладачі: проф. Чеберячко Ю.І.

Пролонговано: на 20_/_/20_/_ н.р. _____(_____) «_» 20_/_р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20_/_/20_/_ н.р. _____(_____) «_» 20_/_р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільний захист» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. – Д. : НТУ «ДП», 2023. – 18 с.

Розробник – Чеберячко Юрій Іванович, професор, доктор технічних наук, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 263 «Цивільна безпека» (протокол № 4 від 06.06.2023).

ЗМІСТ

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	10
6.1 Шкали	11
6.2 Засоби та процедури.....	11
6.3 Критерії.....	12
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф7 «Цивільний захист» віднесено такий результат навчання:

PH13	Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та об'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності
PH15	Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри уражальних чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.
PH16	Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження
PH18	Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, пристрії та пристрої, призначені для спостереження та контролювання стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.
PH19	Знати типи автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, загальні технічні характеристики та вимоги до застосування систем управління, зв'язку та оповіщення у надзвичайних ситуаціях
PH22	Пояснювати вимоги щодо уbezпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.
PH23	Застосовувати заходи цивільного захисту: з інформування та оповіщення населення; стосовно укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення із зони надзвичайної ситуації та життезабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечноного розміщення.

Мета дисципліни – є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Реалізація мети вимагає наступних дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
PH13	PH13.1-Ф7	знати основні поняття в галузі цивільного захисту та методи і можливості надання допомоги при надзвичайних ситуаціях
	PH13.2-Ф7	визначати ризик виникнення техногенних аварій природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, формувати відповідальність за особисту та колективну безпеку
PH15	PH15.1-Ф7	знати єдину державну систему цивільного захисту України та її складові;
PH16	PH16.1-Ф7	знати види загроз та квантифікацію небезпек; нормування антропогенного навантаження на довкілля; методи збереження компонентів природного середовища (атмосфери, літосфери, гідросфери, рослинного і тваринного світу).
PH18	PH18.1-Ф7	ідентифікувати небезпеки природного, соціального та техногенного походження, від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій
	PH18.2-Ф7	спрямовувати дії персоналу підприємств, установ та організацій на запобігання надзвичайних ситуацій (НС) та на їхню профілактику
PH19	PH19.1-Ф7	вміти пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри уражальних чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.
	PH19.2-Ф7	вміти обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження
PH22	PH22.1-Ф7	виявляти небезпеку на ранніх стадіях виникнення, діяти з розвитком подій щодо організації та проведення аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт
	PH22.2-Ф7	законодавчі, нормативно-правові, інженерно-технічні та санітарно-знати гігієнічні основи цивільного захисту
PH23	PH23.1-Ф7	знати основні теоретичні і практичні аспекти цивільного захисту, сукупність загальнокультурних та професійних положень з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямах підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій
	PH23.2-Ф7	вміти оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту людини в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколошнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	80	34	46			8	72
практичні	40	17	23			4	36
лабораторні	-	-	-			-	-
семінари	-	-	-			-	-
РАЗОМ	120	51	69			12	108

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	80
PH13.1-Ф7	Тема 1. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС	8)
PH13.2-Ф7	Зміст теми. НС, причини виникнення та складові системи їх моніторингу	
PH15.1-Ф7	Галузевий моніторинг за станом безпеки у відповідній сфері відповідальності центральних органів виконавчої влади	
PH16.1-Ф7	Найменування та визначення основних показників джерел природних НС та номенклатура, позначення, розмірність	
PH18.1-Ф7	Порядок визначення параметрів уражальних чинників джерел техногенних НС, які контролюються і підлягають прогнозуванню	
PH18.2-Ф7	Основні етапи аналізу НС та прогнозування їхніх наслідків. Опис явищ, що прогнозуються, перелік вихідних даних	
PH19.1-Ф7	Способи виявлення потенційно-небезпечних зон з імовірними джерелами НС.	
PH23.1-Ф7	Зонування територій за ступенем небезпеки	
PH23.2-Ф7	Методи розрахунку характеристик зон ураження (радіусів зон руйнувань) при вибухах газоповітряних та вибухових речовин у відкритому просторі	
PH13.1-Ф7	Тема 2. Планування заходів з питань цивільного захисту	8
PH18.1-Ф7	Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів НС	
PH18.2-Ф7	Вимоги до складу, змісту та форми плануючої документації.	
PH19.1-Ф7	Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
PH22.2- Ф7 PH23.1- Ф7 PH23.2- Ф7	Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на ПНО та пом'якшення їхніх наслідків Методика планування заходів по фізичному, функціональному і комбінованого захисту персоналу, а також ліквідації наслідків НС на основі прогнозу варіантів (сценаріїв) розвитку обстановки, аналізу власних і ресурсів третіх сторін по реагуванню на НС і ліквідації їх наслідків з урахуванням режиму функціонування системи.	
PH18.2- Ф7 PH19.1- Ф7 PH19.2- Ф7 PH22.1- Ф7 PH22.2- Ф7 PH23.1- Ф7 PH23.2- Ф7	Тема 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист ОГ Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон. Характеристика ступенів руйнування Методи розрахунку характеристик зон ураження (радіусів зон руйнувань) при вибухах конденсованих речовин, газоповітряних, паливно-повітряних сумішей у відкритому та замкнутому просторі Оцінка стійкості роботи ОГ внаслідок вибуху газоповітряної суміші. Оцінка масштабу і характеру (виду) пожежі, прогнозування її розвитку, швидкості та напрямку поширення , площи зон задимлення і часу зберігання диму Противибуховий та протипожежний захист ОГ, основні заходи захисту від техногенних вибухів та пожеж. Засоби усунення пожеж: стаціонарні, ручні та пересувні Оцінки інженерної та пожежної обстановки в зонах ураження, що створюються під час техногенних вибухів Протипожежний захист будівель і споруд та заходи і способи його досягнення; Загальні розрахунки пожежної небезпеки приміщень та їхнього захисту за допомогою автоматичних пристройів пожежогасіння Оцінка масштабу і характеру (виду) пожежі, прогнозування її розвитку, швидкості та напрямку поширення , площи зон задимлення і часу зберігання диму	8
PH16.1- Ф7 PH18.1- Ф7 PH18.2- Ф7 PH19.1- Ф7 PH19.2- Ф7 PH22.1- Ф7	Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження Визначення параметрів зон забруднення радіоактивними (РР) та небезпечними хімічними речовинами (НХР) під час аварійного прогнозування можливої обстановки Розрахунок масштабів хімічного забруднення при довгостроковому прогнозуванні за еквівалентними значеннями небезпечно хімічних речовин в первинній і вторинній хмарі	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
PH23.2- Ф7	<p>Методика розрахунку зон проведення загальної та часткової негайній евакуації на ранній фазі розвитку радіаційної аварії</p> <p>Порядок нанесення зон радіоактивного та хімічного забруднення на картографічну схему (план, карту)</p> <p>Розв'язування типових завдань з оцінки радіаційної та хімічної обстановки</p> <p>Протирадіаційний захист (термінові, невідкладні, довгострокові контрзаходи) в умовах радіаційної аварії, критерії для прийняття рішення щодо їхнього запровадження</p> <p>Типові режими радіаційного захисту і функціонування ОГ в умовах радіоактивного забруднення місцевості</p> <p>Планування заходів із запобігання поширенню інфекційних захворювань з первинного осередку</p> <p>Укриття виробничого персоналу в захисних спорудах, визначення коефіцієнту їхнього захисту від дії проникної радіації</p>	
PH13.1- Ф7	Тема 5. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	8
PH13.2- Ф7	Характеристика зон небезпечних геологічних процесів і явищ	
PH15.1- Ф7	Визначення показників, що характеризують ушкодження будівель, споруд та обсяги завалів у зонах НС, спричинених природними чинниками фізичного походження	
PH19.1- Ф7	Інженерна підготовка зсувних та зсувионебезпечних територій	
PH19.2- Ф7	Характеристика зон затоплень, які виникають під час руйнування підпірних споруд (греблі) водосховищ	
PH22.1- Ф7	Визначення параметрів, характеру руху хвилі прориву при повному руйнуванні підпірних споруд водосховища.	
PH22.2- Ф7	Розрахунок хвилі прориву при частковому руйнуванні греблі	
PH23.1- Ф7	Порядок нанесення на карту ділянки затоплення місцевості	
PH23.2- Ф7	Заходи з мінімізації небезпечних наслідків, які запроваджуються завчасно та у разі загрози затоплення	
PH18.2- Ф7	Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту	8
PH19.1- Ф7	Забезпечення техногенної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях, як складової частини цивільного захисту	
PH19.2- Ф7	Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів	
PH22.1- Ф7	Забезпечення надійного захисту та життезабезпечення виробничого персоналу	
PH22.2- Ф7	Захист та раціональне розміщення основних виробничих фондів, зонування території об'єкту	
PH23.1- Ф7	Захист технологічного обладнання, удосконалення господарсько-виробничих зв'язків, робота за спрошеною технологією, використання місцевих ресурсів	
PH23.2- Ф7		

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Підвищення стійкості виробничих будівель і споруд, комунально-енергетичних і технологічних мереж Підготовка до відновлення виробництва. Резервування матеріальних та фінансових ресурсів	
PH16.1- Ф7 PH18.1- Ф7 PH18.2- Ф7 PH19.1- Ф7 PH19.2- Ф7 PH23.1- Ф7 PH23.2- Ф7	Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту Оцінка впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на рівень національної продовольчої безпеки та її місце в системі національної безпеки Організація біологічного, радіаційного та хімічного контролю сировини для виробництва Організація виробництва незабруднених та якісних продуктів харчування та води в умовах зараження або забруднення, чи з зараженої або забрудненої сировини Організація і координація роботи по ліквідації епізоотій та епіфіtotій Природоохоронні вимоги щодо використання землі, водоймищ і сировинних ресурсів Виявлення, зберігання і утилізація застарілих, непридатних та заборонених пестицидів та агрохімікатів	8
PH18.1- Ф7 PH18.2- Ф7 PH19.1- Ф7 PH19.2- Ф7 PH22.1- Ф7 PH22.2- Ф7	Тема 8. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС	8
PH16.1- Ф7 PH18.1- Ф7 PH22.2- Ф7 PH23.1- Ф7	Тема 9. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва.	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
PH23.2- Ф7	Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації •Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС	
PH19.2- Ф7 PH22.1- Ф7 PH22.2- Ф7 PH23.1- Ф7 PH23.2- Ф7	Тема 10. Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому ударах Правила надання допомоги при утопленні Способи і правила транспортування потерпілих	8
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	40
PH13.1- Ф7 PH13.2- Ф7 PH15.1- Ф7 PH16.1- Ф7 PH18.1- Ф7 PH18.2- Ф7 PH19.1- Ф7 PH19.2- Ф7 PH22.1- Ф7 PH22.2- Ф7 PH23.1- Ф7 PH23.2- Ф7	Оцінка безпеки потенційно небезпечних технологій виробництва Оцінка радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях Оцінка хімічної обстановки на хімічно небезпечних об'єктах Оцінка пожежної обстановки Оцінка інженерної обстановки на об'єкті	8 8 8 8 8
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про

оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентності відносно очікуваної, що ідентифіковано під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-балльною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій		визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи	комплексна контрольна робота (KKP)	виконання ККР під час заліку за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано опису кваліфікаційного рівня, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 \frac{a}{m},$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентності і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентністні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної 	<p>Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
діяльності та/або навчання	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комуникація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень,	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	<ul style="list-style-type: none"> - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації нездовільний	<60
<i>Відповіальність і автономія</i>		
♦ управління складною	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
<p>технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ спроможність нести відповіальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповіальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповіальність за взаємовідносини; <p>3) відповіальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінки суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповіальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповіальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне обладнання, персональні комп'ютери.

Програмне забезпечення: MS Office 365.

Дистанційна платформа MOODL.

Стенди, прилади та лабораторне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Електронна бібліотека кафедри з навчально-методичного забезпечення дисципліни.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Цивільний захист: Конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст», «магістр» / Уклад.: Ю.В.Міхеєв, О.В.Землянська – К.:НТУУ «КП», 2014. – 105 с.

2. Цивільний захист. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр"/ А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Перевидання, доповнене та перероблене. – Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії. "Авангард", 2017. – 144 с.

3. Шудренко І. В. Цивільний захист : навч. посіб. / І. В. Шудренко. – Житомир : Житомирський національний агроекологічний університет, 2014. – 248 с.

4. Левчук К. О. Л34 Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016 р. — 325 с

5. Голінько В.І. Контроль умов праці. Навчальний посібник. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 155 с.

Допоміжна

1. Основи охорони праці. Підручник / В.І.Голінько. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.

2. Моніторинг умов праці. Підручник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с.

3. Основи охорони праці: Підручник. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Д. В. Зеркалов та ін. За ред. К. Н. Ткачука. – К.: Основа, 2014 – 456 с.

4. Цивільна оборона та цивільний захист : підручник / М.І . Стеблюк. — 3-те вид., стер. — К. : Знання , 2013 . —487 с.

5. Порядок утворення та функції формувань цивільного захисту. Методичні рекомендації. – Рівне, 2016. - 54 с.

Методичне забезпечення

1. Індивідуальне завдання з оцінки пожежної обстановки / О.А. Гурін, Н.М. Огєєнко – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 10 с.

2. Індивідуальне завдання з оцінки радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях / Гурін О. А.,Огєєнко Н. М. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 18 с.

3. Індивідуальне завдання з оцінки хімічної обстановки на хімічно небезпечних об'єктах / Н.М. Огєєнко. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 31 с.

4. Індивідуальне завдання з оцінки інженерної обстановки / Гурін О. А., Огєєнко Н. М.. – Д.: Національний гірничий університет, 2017. – 11 с.

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я (Закон України від 19.11.1992)

3. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (Закон України від 24.02.1994)

4. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання (Закон України від 14.01.1998)

5. Про захист населення від інфекційних хвороб (Закон України від 06.04.2000)

6. Про об'єкти підвищеної небезпеки (Закон України від 18.01.2001)

7. Про охорону праці (Закон України від 14.10.1992)

8. Про правовий режим надзвичайного стану (Закон України від 16.03.2000)

9. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту (постанова КМУ від 09.01.2014 № 11)

10. Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях (постанова КМУ від 15.02.1999 № 192)

11. Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю (постанова КМУ від 19.08.2002 № 1200)

12. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (постанова КМУ від 26.06.2013 № 444)

13. Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту (постанова КМУ від 26.06.2013 № 443)

14. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (постанова КМУ від 30.10.2013 № 841)

15. Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (постанова КМУ від 23.10.2013 № 819)

16. Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання (НПАОП 0.00-1.04-07; наказ Держгірпромнагляду України від 28.12.2007 № 331, зареєстрований в Мін'юсті України 04.04.2008 за № 285/14976)

17. Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників (НАПБ Б.01.008-2004; наказ МНС України від 02.04.2004 № 152, зареєстрований в Мін'юсті України 29.04.2004 за № 555/9154)

18. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні (НАПБ А.01.001-2004; наказ МНС України від 19.10.2004 № 126, зареєстрований в Мін'юсті України 04.11.2004 за № 1410/10009)

19. ДСТУ 2272-2006 «Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять»

20. ДСТУ 3891-99 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять»

21. ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій»

22. Норми радіаційної безпеки України, доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ-97/Д-2000; державні гігієнічні нормативи ДГН 6.6.1.-6.5.061-2000; Комітет з питань гігієнічного регламентування, Національна комісія з радіаційного захисту населення України)

Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
- 3 <http://www.fssu.gov.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільний захист»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільний захист»
зі спеціальності 263 Цивільна безпека

Розробник:
Чеберячко Юрій Іванович

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19